

Itä-Suomen yhteistyöalueen yhteistyösopimuksen päivitys - Häiriötilanteiden ja poikkeusolojen hallinta sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueella

Aluehallitus 11.05.2026 § 100

Valmistelija

Konsernipalvelujen toimialajohtaja Sami Sipilä puh. 044 7700 577

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) muuttui kesällä 2025 (27.6.2025/822). Laki tuli voimaan 1.8.2025 ja laki edellyttää, että hyvinvointialueiden yhteistyösopimukset ja hyvinvointialueen hallintosääntö on saatettava tässä laissa säädetyn mukaiseksi yhdeksän kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Muutoksen myötä lain 36 §:n mukaisessa hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksessa on sovittava:

- 1) yhteistyöalueen hyvinvointialueiden yhteisistä perusteista valmiuden säätelyn tasoissa ja hälytysjärjestelyissä sekä niihin liittyvissä menettelyissä;
- 2) menettelyistä eri valmiuden säätelyn tasoilla;
- 3) yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen, HUS-yhtymän ja Helsingin kaupungin muulle yhteistyöalueen hyvinvointialueelle järjestämästä tuesta ja ohjauksesta sellaisissa häiriötilanteissa, joiden hoitamiseen yksittäisen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon voimavarat eivät riitä;
- 4) periaatteista, joilla 2 kohdassa määritettyjä menettelyjä voidaan ottaa käyttöön tai päättää niiden käytöstä yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen, HUS-yhtymän tai Helsingin kaupungin toimesta;
- 5) yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen, HUS-yhtymän ja Helsingin kaupungin oikeudesta johtaa yhteistyöalueeseen kuuluvan yhden tai useamman hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon häiriötilanteen hoitamiseen liittyvää toimintaa sekä kohdentaa sosiaali- ja terveydenhuollon voimavaroja yhteistyöalueen hyvinvointialueiden välillä;
- 6) periaatteista, joilla yhteistyöalueen muut hyvinvointialueet voivat tukea yliopistollista sairaalaa ylläpitävää hyvinvointialuetta, HUS-yhtymää tai Helsingin kaupunkia sellaisissa häiriötilanteissa, joiden hoitamiseen näiden omat sosiaali- ja terveydenhuollon voimavarat eivät riitä;

7) periaatteista, joilla yhteistyöalueen hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon voimavaroja voidaan käyttää toisella yhteistyöalueella;
8) periaatteista, joilla yhteistyöalueen hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon voimavaroja voidaan käyttää kansallisesti valtion viranomaisen kanssa sovittavalla tavalla.

Useat edellä mainituista asiakokonaisuudet ovat tai voivat olla sellaisia, että ne ovat viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 8 kohdan nojalla salassa pidettäviä. Järjestämislain perustelumuioston mukaan käytännössä hyvinvointialueet voisivat toimia esimerkiksi siten, että yleiset periaatteet päätettäisiin aluevaltuustojen hyväksymissä julkisissa asiakirjoissa ja samassa yhteydessä valtuutettaisiin hyvinvointialueen muut viranomaiset hyväksymään yksityiskohtaiset määräykset tässä pykälässä tarkoitetuista asioista siltä osin kuin ne sisältävät salassa pidettäviä tietoja, valtuuston hyväksymien yleisten perusteiden mukaisesti.

Edellän mainittujen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 50 a § mukaisista 1 momentin kohtien 1–8 mukaisista hälytys- ja johtamisjärjestelyistä sekä valmiuden ja varautumisen periaatteet on valmisteltu sovittavan erillisessä aluehallitusten hyväksymässä salassa pidettävässä liitteessä. Pohjois-Savon hyvinvointialueen hallintosäännössä on määritelty viranhaltija, joka päättää edellä mainituista Sosiaali- ja terveydenhuollon Järjestämislain mukaisista yhteistyöaluetta koskevien toimenpiteiden käyttämisestä, jos se on tarpeen häiriötilanteen laajuuden, kiireellisyyden tai muun vastaavan syyn takia. Toimenpiteiden käynnistyminen ja niissä tapahtuvat olennaiset muutokset saatetaan viipymättä kaikkien yhteistyöalueen hyvinvointialueiden aluehallitusten tietoon ja ilmoitetaan myös sosiaali- ja terveysministeriölle sekä valvontaviranomaiselle.

Edellä mainittu salainen liite on asiakohdan liitteenä ja se on valmisteltu työryhmässä, jossa on jäsenet kaikista yhteistyöalueen hyvinvointialueista. STM on arvioinut ja hyväksynyt liitteen sisällön.

Voimassa olevassa YTA-sopimuksessa (Aluevaltuusto 07.10.2024 § 68) on sovittu valmiuden ja varautumisen yleisistä periaatteista. Yllä mainitun lainsäädäntömuutoksen vuoksi YTA-sopimuksesta on tarkoituksenmukaista päivittää sopimusta Häiriötilanteiden ja

poikkeusolojen hallinta -kappaleen osalta edellä mainitun käsittelyn mahdollistamiseksi.

Toimivalta

Hallintosääntö 9.2 §:n 22 kohta

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus päättää:

1. esittää aluevaltuustolle, että voimassa olevan yhteistyösopimuksen kappaleeseen 7 Häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautuminen tehdään seuraava lisäys: ”Aluehallitukset tai kunkin hyvinvointialueen hallintosäännössä määrätty muu viranomainen hyväksyy sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 50 a § mukaiset yksityiskohtaiset määräykset siltä osin kuin ne sisältävät salassa pidettäviä tietoja, aluevaltuuston hyväksymien yleisten perusteiden mukaisesti.”

2. hyväksyä kokouksessa nähtävillä olevan täydentävän liitteen (häiriötilanteiden ja poikkeusolojen hallinta sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueella; salassa pidettävä Julkl 24.1 §:n 8 kohta) Itä-Suomen yhteistyöalueen yhteistyösopimukseen, joka tulee voimaan, kun kaikki yhteistyöalueen aluevaltuustot ovat hyväksyneet kohdan 1 lisäyksen.

Käsittely:

Hyvinvointialuejohtaja, pelastus- ja turvallisuuspalvelujen toimialajohtaja ja konsernipalvelujen toimialajohtaja selostivat asiaa kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Tiedoksi

Aluevaltuusto 8.6.2026

3061/00.04.02/2024

Asiaselostus: Aluehallitus 11.05.2026 § 100 (ks. asian aiempi käsittely).

Toimivalta

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 37.3 §

Aluehallituksen esitys:

Aluevaltuusto päättää, että voimassa olevan yhteistyösopimuksen kappaleeseen 7 Häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautuminen tehdään seuraava lisäys: ”Aluehallitukset tai kunkin hyvinvointialueen hallintosäännössä määrätty muu viranomainen hyväksyy sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 50 a § mukaiset yksityiskohtaiset määräykset siltä osin kuin ne sisältävät salassa pidettäviä tietoja, aluevaltuuston hyväksymien yleisten perusteiden mukaisesti”.

Päätös:

Tiedoksi